

Poljoprivredna stručna služba Šabac

Kontakt telefoni: 015/ 344-606, 301-820

B I L T E N

KUKURUZ, PŠENICA I PRIHRANA STRNIH ŽITA

ZAŠTITA LEŠNIKA OD BOLESTI I ŠTETOČINA

ZAŠTITA RASADA OD KOROVA I ŠTETOČINA

ISHRANA KRAVA U FAZI ZASUŠENJA

Autori:

Dipl.ing. Svetlana Zlatarić

Dipl. ing. Jasmina Jocković

Dipl.ing. Nada Baćanović

Dipl.ing. Zoran Kozlina

Š a b a c, mart 2010.god.

KUKURUZ

Optimalni rok za setvu kukuruza je od 10.-25. aprila , odnosno kada se zemljište na dubini od 10cm. zagreje na 10° C. Na osnovu analize zemljišta uneti određenu količinu mineralni đubriva , izvršiti adekvatnu predsetvenu pripremu i izbor hibrida.Predsetvenoj pripremi zemljišta treba posvetiti veliki značaj ,jer ima uticaja na prinos preko 60%.Samo kvalitetna i na vreme urađena predsetvena priprema obezbeđuje visok prinos ,a to je činilac na koji mi možemo da utičemo.Na osnovu dosadašnjeg iskustva i pokazatelja rezultata iz prakse optimalni rok setve se pomerio za početak aprila i treba to pokušati primeniti a rezultati će se videti.

Preporuka sortimenta

FAO GRUPA	NS Hibridi	ZP Hibridi	AS Hibridi	Međuredni razmak u cm.
300	3014	341		20-21
400	4010; 4015	434	41	22
500	510; 5010; 5043	505 578	51	23
600	640 6010 6030 RADAN	684 677	62	24-25
700	TISA 770 7016	704 735	72 73	26

SOJA

Soja je kultura koja se obično seje kada i kukuruz u aprilu .Vreme setve zavisi još i od grupe zrenja,tako da poznije sorte npr.druga grupe zrenja (II) treba sejati ranije,a ranije grupe zrenja npr.00 se mogu sejati I u maju odnosno I postrno.Po pravilu soja se seje kada se zemljište na dubini od 8 cm. zagreje na 10° C. Predsetvena priprema zemljišta je jako bitna za sve kulture pa i za soju . Samo dobro pripremljeno zemljište ,obezbeđuje dobar sklop biljaka a samim tim i željeni prinos.Sa predsetvenom pripremom treba uneti i određenu količinu NPK đubriva ,što opet zavisi od plodnosti zemljišta,preduseva i planiranog prinosa, otprilike 200-300 kg/h .Međuredni razmak

Od sorata se mogu preporučiti:

O grupa zrenja –NS-Valjevka,NS-Afrodita, NS-Bečejka,

I-grupa zrenja-NS-Balkan, NS-Ravnica,

II-grupa zrenja-NS-Vojvodanka, NS-Venera, ZP-Nena, ZP-Lidija

PRIHRANA OZIMIH STRNIH ŽITA

Pod pretpostavkom da u februaru odnosno martu nije izvršena prihrana ozimih strnih žita sa 2/3 azotnih đubriva od celokupne planirane količine, treba to obaviti što pre. Tako da u toku meseca aprila u usevima pšenice i ostalim strnim žitima, neophodno je izvršiti drugu prihranu, odnosno korekciju sa 100-150 kg/ha KAN-a u zavisnosti od kondicionog stanja useva i plodnosti zemljišta.

Dipl.ing Svetlana Zlatarić

ZAŠTITA LEŠNIKA OD BOLESTI I ŠTETOČINA

Bolesti

Najznačajnija bolest lešnika je **trulež ploda** koju prouzrokuje **Sclerotinia coryle**.

Oboleli plodovi se lako prepoznaju, a obolevaju i mladi i plodovi pred

berbu. Takvi plodovi potamne i teško ispadaju iz omotača.

Za suzbijanje koristiti

Chorus, Switch, Sumilex ili drugi botriticid, i to prvi put kad ženski cvetovi puste crveni končić, a drugi tretman obaviti botriticidom kada muški cvet (rese) opadne nekih 80%.

Slika 1.-simptomi na plodu lešnika od truleži

Pepelnica (Phyllactinia corylea)-napada list, koji menja boju, žuti. Suzbija se nekim od registrovanih preparata za suzbijanje pepelnice Bayleton, Sprol, Falcon, Kumulus, kosan

Slika 2.-simptoni na listu lešnika od pepelnice

Bakterioze-lešnik napada veoma opasna bakterija **Xanthomonas campestris corylina** prouzrokovatelj bakterijske paleži. Preporuka je da se u jesen po završetku vegetacije, i u toku zime isprska sa bakarnim preparatima u 30% jačoj koncentraciji od koncentracije koju je odredio proizvođač.

Slika 3-simptomi bakteriozne paleži

Štetočine

Crvljivost (Balaninus nucum)-česta štetočina lešnika. Masovno se javlja u maju mesecu. Ženka u plod leške polaže jaja iz kojeg se izlegne gusenica bele boje. Larva izgrize tvrdi ljusku i učauri se u zemlji. U proleće izlazi imago i hrani se lišćem. Sa suzbijanjem početi čim se primeti ova štetočina. U našem okrugu to

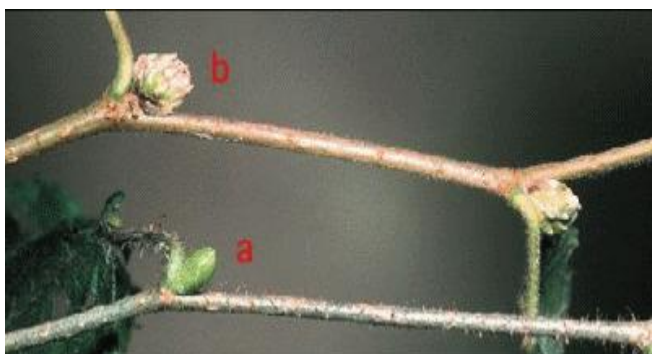

insekticide.

je period od sredine aprila meseca, kada imamo 3-5 povezanih dana sa temperaturama iznad 20 stepeni C. Ove temperature pogoduju razvoju imaga. Vrlo bitno je i to da se primenjuju insekticidi različitog mehanizma delovanja, jer vrlo brzo štetočina stiče otpornost na

Slika 4.-simptomi na plodu od balaninusa

Grinje-napadaju obe vrste cvetova,te izazivaju deformacije.Napadnute rese imaju manje polena,a ženski cvetovi se ne oplodavaju,te direktno utiču na rodnost.

Suzbijanje grinja je u momentu napuštanja pupoljaka gde je prezimela.U našim uslovima to je kraj marta meseca.Za suzbijanje koristiti akaricide prema uputstvu proizvođača.Veoma bitno prskanje!

Lisne vaši-nisu naročito štetne i suzbijaju se zajedno sa balaninusom.

POSEBNE ŠTETE lešniku nanose veverice.U jednom leglu veverice može da se nađe i do 129 kg leske.(podatak uzet sa googla).Zato treba biti oprezan kada lešnik počne da plodonosi.

dipl.ing.Jasmina Jocković

ZAŠTITA RASADA OD KOROVA I ŠTETOČINA

Proizvodnja rasada povrtarskih biljaka uglavnom se odvija na supstratu. Supstrat je neophodno, pre setve, dezinfikovati vodenom parom ili upotrebom preparata METIL BROMID koji uništava prisutno seme korovskih biljaka. Ukoliko ne postoji mogućnost da se primeni neka od ovih mera suzbijanje korova se može izvesti primenom herbicida pre setve ili posle setve a pre nicanja gajenih biljaka.

Suzbijanje korova u rasadu parađajza može se sprovesti primenom herbicida DERVINOL WP – 50 u količini 50 g/aru. Primena ovog herbicida obavlja se u vreme predsetvene pripreme leja, tako što se pripremljena površina

oprska i odmah nakon toga izvrši plitka inkorporacija, odnosno unošenje preparata u površinski sloj do 5 cm dubine. Setva se može obaviti neposredno nakon tretiranja. Kada se rasad pikira ova mera se izvodi pre pikiranja.

Ukoliko neke od pomenutih mera nisu primenjene a korovi su nikli posle setve ali pre nicanja gajenih biljaka, mogu se suzbiti herbicidima kontaktnog dejstva (REGLON ILI GRAMOKOSON). Ovi herbicidi se koriste samo kod vrsta povrća koje sporije niče od preovladavajućih korova. GRAMOKOSN I REGLON SE KORISTE U KOLIČINI 30-40 ml/aru. Preparati se nanose ledjim prskalicama, ravnomerno po celoj površini. Ukoliko su nikli korovi i gajene biljke efikasan način suzbijanja je plevljenjem.

ROVCI – svojom aktivnošću prave horizontalne hodnike ispod površine supstrata u leji. Rovci oštećuju mlade biljke i uništavaju posejano seme. Masovnije se javljaju u lejama koje se zagrevaju nezgorelim stajnjako. Efikasno se mogu suzbijati primenom granuliranih insekticida unosenjem u površinski sloj zemljišta u vreme predsetvene pripreme. U tu svrhu se mogu preporučiti preparati GALATION G-5 ili FORCE 1,5G (0,5 – 1 kg/a). Preparat se ravnomerno rastura po celoj površini, a zatim se unosi u supstrat do dubine 10 cm. ili se unosi u zone redova pri setvi ili sadnji. GALATION G-5 se može primeniti i kasnije, u zoni pojave rovca u vidu gomilica koje se postavljaju u večernjim časovima.

LISNE VAŠI – mogu pričiniti značajne štete rasadu sisajući biljne sokove i prenoseći nekoliko veoma štetnih virusa. Pojavljuju se mosaovno, formirajući kolonije, na biljkama rasada pri čemu i pojedinačne primerke treba suzbijati jer imaju veliki potencijal razmnožavanja.

Primena sistemični i kontaktni insekticida daje zadovoljavajuće rezultate. U tu svrhu se mogu koristiti KARATE 2,5 EC (0,02%), decis 2,5 EC (0,04%), TALSTAR 10 EC (0,05%), PERFEKTION (0,1%), PIRIMOR WP (0,05%), KONFIDOR (0,03%) i dr. Prilikom primene insekticida potrebno je voditi računa o radnoj karenci posebno ukoliko se prskanje izvodi u zatvorenom orostoru.

PUŽEVI – pri masovnoj pojavi mogu izazvati golobrst, jer napadaju i grickaju mlade listove. Uglavnom se pojavljuju noću po obodu leja, kada i pričinjavaju najveće štete. Kada se primete prvi znaci oštećenja mogu se koristiti PUŽOMOR ili MESUROL GRANULE.

Tretiranje se vrši rasipanjem granula oko biljaka u večernjim satima, u količini 30-50 g/aru, pri čemu ne smeju dospeti na gajene biljke. U cilju postizanja veće efikasnosti leju ne treba zalivati dan dva od momenta primene preparata. Posipanje pepela od drveta na ivične delove leja, ili medjuredni prostor, pomaže njihovom suzbijanju jer pepeo oduzima sluz i dovodi do dehidracije.

Dipl.ing. Nada Baćanović

ISHRANA KRAVA U FAZI ZASUŠENJA (45-60 dana pred teljenje)

Ovo je kritičan period u laktacionom ciklusu.

Dobar program zasušenja može značajno da poveća proizvodnju mleka u narednoj laktaciji i da smanji mogućnost javljanja metaboličkih problema u vreme i posle teljenja.

U periodu zasušenja grlo se priprema za partus i narednu laktaciju. Tada se može donekle popraviti i kondicija krave, a obnavlja se i tkivo vimena.

Period zasušenja treba da traje najmanje 6 nedelja ali je bolje ako traje puna dva meseca.

U ovom periodu hranljive materije iz obroka najefikasnije se koriste za povećanje mase ploda. Masa ploda se uvećava sve više kako se približava partus. To uslovljava i povećane potrebe u hranljivim materijama. Povećane

potrebe se zadovoljavaju povećanjem udela koncentrovanih hraniva u obroku. Na nekoliko dana pred partus, međutim, prestaje se sa davanjem koncentrata.

Zasušene krave moraju da budu odvojene od grla u laktaciji.

Obroci treba da budu tako formulisani da zadovoljavaju potrebe krave u svim hranljivim materijama i to za: održanje organizma, porast ploda i eventualnu popravku kondicije (ako je propušteno da se to završi u prethodnoj fazi).

- Konzumiranje SM obroka je oko 2% TM.
- Konzumiranje kabaste hrane treba da bude najmanje 1% TM.
- Količina koncentrata treba da bude u skladu sa potrebama ali da ne prevazilazi 1% TM.

Ako se kao kabasto hranivo koristi silaža kukuruza, koja je bogata u energiji, konzumiranje SM može da bude i manje od 2% TM.

Da bi se izbeglo tovljenje krava preporučuje se davaje kabaste hrane manje hranljive vrednosti (pšenična slama, kukuruzna stabljike i travno seno). U ovom periodu može se po potrebi ograničiti količina unesenih hranljivih materija. Zavisno da kvaliteta raspoložive kabaste hrane, ona može da čini ceo obrok u ovom periodu.

Na oko dve nedelje pred teljenje potrebno je početi sa davanjem koncentrata koji će se koristiti u toku laktacije. To je neophodno kako bi se mikroorganizmi buraga na vreme prilagodili na tu vrstu hrane. Ovo ne mora nužno da se odnosi samo na koncentrat, već i na sva druga hraniva koja će krava dobijati tokom laktacije a koja ne dobija u vreme zasušenja.

Na dan partusa kravi se znatno smanjuje apetit. Tada joj se daje samo nešto sena i mekinja, a organičava se i količina vode. Kada sve ide normalno, krava se brzo oporavlja od porođaja, pa u narednim danima njena ishrana ulazi u fazu konsolidacije.

U ovom periodu treba zadovoljiti potrebe u Ca i P, ali izbegavati veće unošenje ovih minerala. Dovoljno je 50-80 g Ca i 30-40 g P. Ako je u obroku zasušenih krava Ca zastupljen sa više od 0,6% Ca a P više od 0,4% povećava se mogućnost pojave mlečne groznice.

Дани засушивања	Број храњења				Број појења	Број мужа
	Сено	Сочна храна	Слама	Концентрат		
1	2	1	0	1	2	2
2	1	0	0	0	2	1
3	0	0	1	0	1	1
4	0	0	1	0	0	0
5	1	0	0	0	1	0
6	2	1	0	1	2	0
7	2	2	0	2	2	0

Takođe, u ovom periodu treba davati adekvatne količine vitamina A, D i E jer se time s jedne strane utiče na vitalnost teleta, a s druge doprinosi boljem zdravlju krave (preventivni uticaj na zadržavanje posteljice i mlečna groznica).

Potencijalni problemi koji nastaju kada su krave u zasušenju previše ugojene na početku laktacije su: mlečna groznica, zadržavanje posteljice, masna degeneracija jetre, slab apetit i dr.

dipl.ing. Zoran Kozlina